

ליל שבת קודש פרשת בהר בחוקותי ה'תשס"ו

בליל שבת קודש, ביבנאל עיר ברסלב, בסעודה ראשונה, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ה המדבר מהכנעת הרשעים על ידי קדושת ארץ ישראל, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), דע, כי לראות במפלתם של רשעים אי אפשר, אלא על ידי כחינת ארץ ישראל, ולהמשיך כחינת קדושת ארץ ישראל עכשיו בגלות, שהיא תחת יד הספרא אחרא, ואין יכולת בקדושתה להתגלות, אף על פי בן יכולין לגלות ולהמשיך קדושתה אפילו בגלות המר הזה, ככחינת (ויקרא כ"ו): "ואף גם זאת בארץ אויביהם", היינו אפילו בגלות המר, יכולין לגלות כחינת גם זאת, ועל ידי מה יכולין להמשיך את קדושת ארץ ישראל, על ידי התנוצצות אור זכות אבות, כמאמר הזוהר (שלה קע"ד): 'באתר דאית תמן אבות, אית תמן שכינתא', ככחינת (שם): "וזכרתי את בריתי יעקב וכו' והארץ אזכר", כשמתנוצץ אור זכות אבות, אזי נתגלה קדושת ארץ ישראל, ולא די שהאדם ניצול מהרשע, אלא גם רואה בהרשע מה שהרשע רצה לראות בו, עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה ענין הכנעת הרשעים המוזכר בדברי רביז"ל, הם הרשעים בכלליות ובפרטיות, הרשעים בכלליות, הם הרשעים המתנגדים על הצדיקים, ורודפים אותם, ועושים להם צער ויסורים, והרשעים בפרטיות, הוא הרשעות הטמון בתוך כל אחד ואחד, מצד היצר הרע השוכן בקרבו, והמסית אותו לעשות רע חס ושלום, ועיקר הכנעתם של שני מיני רשעים אלו, הוא על ידי התגלות קדושת ארץ

ישראל, שהוא התגלות האמונה הקדושה, כי על ארץ ישראל כתיב (תהלים ל"ז) שכן ארץ ורעה "אמונה", שהיושב בארץ ישראל, בכוונה להתדבק בהקדוש ברוך הוא, רועה ואוכל אמונה, והוא נאכל ונתהפך למהות האמונה הקדושה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קנ"ה), וכן נאמר על ארץ ישראל (דברים י"א) תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, שבארץ ישראל מתגלה ביותר השגחת השם יתברך על הכל, ולכן מיד שאדם עולה ומשלים עצמו באור האמונה הקדושה, וכן ממשיך על עצמו השגחה עליונה, ששניהם הוא ענין התגלות קדושת ארץ ישראל כנ"ל, אזי אפילו הוא יושב בחוץ לארץ, הוא ממשיך על עצמו קדושת ארץ ישראל, וממילא נכנעים שני מיני רשעים הנ"ל, הרשעים המתנגדים לצדיקים נכנעים, כי תיכף ומיד שאדם מחביא עצמו תחת צל כנפי האמונה הקדושה, ויודע שכל תנועה שלו מושגח בהשגחה עליונה, אין כח לשום רשע לשלוט עליו, ואדרבה הוא רואה בשונאיו מה שהם רצו לראות בו, כי המסתיר עצמו תחת צל כנפי השכינה, הוא נתכסה בצל ידו יתברך, וכמו שכתוב (ישעיה נ"א) ובצל ידי כסיתוך, ואין שום בריה יכול לשלוט בו, כי על ידי שעולה ונכלל בו יתברך, אזי כל הלוחם עמו, כאילו לוחם עם השכינה, ואז נתקיים בו מקרא שכתוב (שמות י"ד) ה' ילחם לכם ואתם תחרישון, ועל כן הכנעת הרשעים, הוא על ידי התגלות קדושת ארץ ישראל.

וכן הרשעים בפרטיות, שהם המחשבות רעות של היצר הרע, הטמון בלבו של כל אחד ואחד, הרוצה לשבור האדם ולייאש אותו מלהתקרב אל יתברך, ואומרים לו שאינו שווה לכולם, ולא יהיה ממנו שום דבר, הם מתבטלים לגמרי על

ידי התגלות קדושת ארץ ישראל, כי תיכף ומיד שאדם מכניס בעצמו האמונה הקדושה, וכן ממשיך על עצמו גילוי השגחה, הוא יודע היטיב שהוא חשוב ויקר מאד בעיני השם יתברך, ובוודאי יש לו כח להגיע אל ההשגות הכי גבוהות בעבודת השם, וממילא אינו נופל בדעתו כלל, רק תמיד מדבר דיבורי אמונה ודיבורי התחזקות, ועל ידי זה זוכה באמת להצליח בכל עניניו ובכל מעשה ידיו.

והנה רביז"ל אומר, שלהמשיך קדושת ארץ ישראל גם עכשיו, אפילו כשאנחנו עדיין בגלות, הוא על ידי "התנוצצות אור זכות אבות", היינו, על ידי עבודת התפילה, כי האבות הקדושים, אברהם יצחק ויעקב, תיקנו לנו השלש תפילות שחרית מנחה ערבית, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות כ"ו:) תפילות אבות תיקנום, ועל ידי שמתפללין השלש תפילות בכוונה כראוי, בבית הכנסת, ובציבור, על ידי זה ממשיכין על עצמו קדושת ארץ ישראל, כי עיקר התגלות האמונה תלוי בתפילה, וכמו שכתוב (תהלים קט"ז) האמנתי כי אדבר, וכן כתיב (שם פ"ט) אודיע אמונתך בפי, וכל מה שאדם מרבה להתפלל אליו יתברך, ולדבק מחשבתו אל השם יתברך בשעת התפילה, כן זוכה לקבוע האמונה הקדושה בלב, כיתד חזק בל תמוט, ואזי אין הרשעים יכולים לגשת אליו כלל, ובפרט כשזוכה גם להתבודד עמו יתברך, ולפרש כל שיחתו לפני השם יתברך בתמימות ובפשיטות גמור, כמו שעשו האבות הקדושים בתפילתן, וכמבואר ברמב"ם (רי"ש הלכות תפילה) שכך היה צורת התפילה, לפני שתיקנו אנשי כנסת הגדולה את נוסח התפילה, עיין שם, אזי עולה ומתדבק באור האמונה הקדושה מאד על ידי התפילה, ומרגיש טעם

גן עדן ממש, ואז לא יוכל לו שום רשעות הרשעים, או שום עצת היצר הרע, כי יודע היטיב איפוא לברוח, ואיך להסתיר עצמו תחת צל כנפי השכינה, והוא תמיד מוסתר תחת צל ידו יתברך, ולכן אשרי מי שמכנים עצמו בתוך עבודת התפילה באמת, ומתפלל כל השלש תפילות בכל יום בבית הכנסת ובמנין דייקא, וכן מתבודד עצמו עמו יתברך בכל יום ויום, כי על ידי זה יתנוצץ בו אור זכות אבות, ויהיה נמשך עליו קדושת ארץ ישראל, וינצל מכל אויביו ושונאיו ברוחניות ובגשמיות, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (ויקרא כ"ו) אם בחוקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם, ואיתא בבעל הטורים, א"ם ב'חוקתי ת'לכו, ראשי תיבות אב"ת, שתלכו בדרכי אבות, עיין שם, ויש להבין, מהו ענין דרכי אבות לכאן, ואיך הוא מקושר להבטחות שכר המצוות שמבטיח לנו הקדוש ברוך הוא, שהוא קבלת שפע ארץ ישראל, וכמו שכתוב ונתנה הארץ פריה וגו', וכן הכנעת האויבים, וכמו שכתוב ורדפתם את אויבכם וגו'? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי דייקא על ידי התנוצצות זכות אבות, שהוא התגברות עבודת התפילה, זוכין להתגלות קדושת ארץ ישראל, ולקבל השפעתה הקדושה, שהוא ענין "ונתנה הארץ יכולה ועץ השדה יתן פריו וגו'", ומיד שנתגלה קדושת ארץ ישראל, כל הרשעים נופלים לגמרי, ורואים בהם מה שרצו לראות בנו, שזהו, "ורדפתם את אויבכם וגו' ונפלו אויבכם לפניכם לחרב", ולבסוף "והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים" ופירש"י, אטייל עמכם בגן עדן כאחד מכם וכו', כי מי שזוכה להתאזר בעבודת התפילה, ובפרט להתבודד עמו

יתברך בכל יום, מרגיש טעם גן עדן בזה העולם ממש, והוא מטייל כביכול עם השם יתברך בגן עדן, עוד בחיים חיותו בעולם הזה, והשם יתברך יזכינו להתחזק ביותר בעבודת התפילה, ולהמשיך על עצמינו אור האמונה וההשגחה, עדי נזכה לעלות להכלל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת בהר בחוקותי תשס"ו

בשבת קודש בבוקר, ביבנאל עיר ברסלב, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה י"א מהבנים שנחלפו דף רח"צ, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, והם, היינו הארון (שהוא בן המלך האמת) והעבד (שהוא בן השפחה באמת, שהיה מתחלה מלך, כנ"ל), היו מתיידאים לומר לאדם היער הנ"ל שיוליכם ליישוב; כי האדם היער, הוא הצדיק האמת, שנתגדל ביער ובהתבודדות כל ימיו, כי בילה ימיו ושנותיו בתפילה ובהתבודדות בתוך יערים ושדות, עד שבא אל ביטול אמיתי לפניו יתברך, שאין לפני מראות עיניו כי אם אמתת

מציאותו יתברך, וכן "יער" הוא מלשון "מערה" ודביקות, וכמו שכתוב (מלכים א' ז') כמער איש וליות, שהוא מלשון דביקות (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ד אות ד'), כי איש היער זכה לדביקות גדולה בהשם יתברך, עד שהוא מוכן בכל עת ורגע להישרף לגמרי על קדושת שמו יתברך, ומגודל דביקותו של אדם היער, נפל יראתו על הבן מלך והעבד, ולכן היו מתייראים לומר לו שיוליכם ליישוב, כי כך ראוי להיות, שיהיה לאדם יראה גדולה מפני יראי ה', ויתבייש מלפניהם, והוא סימן שיש לאדם יראת שמים, כשיש לו פחד ויראה מלפני יראי ה' (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"ד), ואדרבה, על פי רוב דייקא על ידי שיש לאדם יראה מלפני הצדיק, בא לידי יראה מלפני השם יתברך, וכעין שאמר רבי יוחנן בן זכאי לתלמידיו (ברכות כ"ח): יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם, וכשאמרו לו תלמידיו, עד כאן, אמר להם, ולואי, תדעו כשאדם עובר עבירה אומר שלא יראני אדם, כי אדם שעדיין בקטנות המוחין, מפחד יותר מבשר ודם, ממה שמפחד מהשם יתברך, אבל כשמרגיל את עצמו במדת היראה מלפני הצדיק, זה יביא אותו ליראה מלפני השם יתברך גם כן.

אחר כך בא אדם היער הנ"ל ואמר להם, שיוליכם ליישוב, והוליד אותם ליישוב, כי הצדיק ברוח קדשו תופס מחשבות המקורבים אליו, והבין שכבר הגיע הזמן שצריך להוליכם ליישוב, כי לא כל אחד מסוגל לעמוד בקביעות מחוץ ליישוב בקדושה עליונה, כי צריכין מדת הצמצום, ולהיות בקי ברצוא ובקי בשוב (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ו'), היינו לדעת מתי לרוץ ולעלות אל השגות עליונות, ומתי לשוב ולרדת מן ההשגות הגבוהות,

ואל בקיאות זאת זוכים להגיע, על ידי התקרבות אל צדיקים, כי הצדיק יודע איך להבעיר לב האדם, שיתלהב אל הקדוש ברוך הוא, וירוץ אחר השגות עליונות, וגם יודע איך לצמצם אצלו את האש, שלא יבעיר חוץ מן המדה, ושלא ישרף לגמרי מרוב אור, בחינת (שמות י"ט) פן יהרסו לעלות אל ה' (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ט"ו), וכמו שפעם אמר רביז"ל למוהרנ"ת ז"ל, אחר שישב אצלו כמה שבועות בתשוקה גדולה, עד עכשיו קיימת "בקי ברצוא", עכשיו תיסע הביתה ותקיים "בקי בשוב", ולכן תיכף ומיד שהבין איש היער, שהגיע הזמן שהם צריכין לחזור לישוב, הוליד אותם ליישוב, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים, ולקבל מהם לימודם הנפלאה, עדי נזכה לעלות ולהתדבק בו יתברך באמת ובתמים כל ימי חיינו, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת בהר בחוקותי תשס"ו

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, ביבנאל עיר ברסלב, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ז המדבר מקדושת עונג שבת קודש, עיין שם

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), ענג שבת, זה בחינת אכילה בקדושה, כי אכילת ימי החול, נהנה ממנה גם כן הסטרא אחרא, אבל מאכילת שבת, אין חלק לסטרא אחרא כלל וכלל, וזה שצוה אותנו על אכילת שבת, כמו שכתוב (שמות ט"ז): "אכלוהו היום כי שבת היום לה'", כי

אכילת שבת, נעשה קדושה ואלקות גמורה, בלא תערוכות סינים כלל, ויכול לפעול כאכילת שבת, מה שפועל בתענית, היינו להפיל אויביו לפניו, בזכות עונג שבת, כמו שפועל בצום, ועל שם זה נקרא שבת, כי בסגולתו "להשבות אויב ומתנקם" (תהלים ח'), עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מעלת קדושת שבת קודש, אין לתאר ואין לשער כלל, כי היא יום שכל הבריאה נתעלה ונתקדש, עד שגם כל הגשמיות נתהפך לרוחניות, וכדאיתא בזוהר הקדוש (ויקהל ר"ה). האי יומא, יומא דנשמתינ איהו, ולא יומא דגופא (היום הזה של השבת, הוא יום של הנשמות ואינו יום של הגוף כלל), ובשבת קודש נפתחין העינים לראות אלקותו יתברך, וכמו שכתוב (שמות ט"ז) ראו כי הוי"ה נתן לכם את השבת, כי בשבת קודש מתחילין לראות איך שבכל גשמיות הבריאה שורה אלקותו יתברך, ולכן איתא בזוהר (יתרו פ"ח): מהו שבת, שמא דקודשא בריך הוא, שמא דאיהו שלים מכל סטרוי (מהו שבת, שמו של הקדוש ברוך הוא, שם השלם מכל הצדדים), כי קדושת שבת הוא עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ולכן נצטווינו להתענג בשבת בכל מיני תענוגים שבעולם, ולאכול ג' סעודות בשבת, כי האכילה של שבת היא כולו אלקות, כולו קודש, ועולה למקום אחר לגמרי מאכילת ששת ימי המעשה, ואין להסטרא אחרא חלק בה כלל, וכשאדם מוציא הוצאות על שבת קודש, ואינו דואג על הפסד ממונו, רק סומך על הבטחת השם יתברך שאמר (ביצה ט"ז) לוו עלי ואני פורע, אזי בזכות האמונה, מקבל בחזרה כפל כפליים, וכמובא במדרש (אגדת בראשית), כל מה שמוציא על שבת מקבל חזרה כפליים, ולכן כל ההשפעות של ששת ימי המעשה נמשכים משבת

קודש, וכמובא בזוהר (יתרו פ"ה.) כל ברכאן דלעילא ודלתתא ביומא שביעאה תליין (כל הברכות שלמעלה ושלמטה תלויים ביום השביעי), וכן איתא (שם) מיניה מתברכין כל שיתא יומין (ממנה מתברכין כל הששת ימים), כי על ידי שאדם משלים עצמו באור האמונה בשבת קודש, שאינו עושה בו מלאכה חס ושלום, ואדרבה, מתענג בה בכל מיני תענוגים, על ידי זה נשפע עליו שפע גדול, וכמו שכתוב (משלי כ"ה) איש אמונות רב ברכות, וכן כתיב (שם י') ברכת ה' היא תעשיר, ואמרו על זה חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות י"ט:) זו ברכת השבת, נמצא שעיקר הצלחת האדם ברוחניות ובגשמיות תלוי בשמירתו ובעונג שבת קודש.

והנה מחמת שעונג שבת הוא כל כך גדול, לכן היצר הרע מנסה לבטל את האדם מעונג שבת, ומסית אותו למנוע מעונג שבת ולמעט באכילתו וכדומה, וכמו שפעם אמר רביז"ל לאנשי שלומינו, הקדוש ברוך הוא כבר אומר "קינדערליך עם" (בניי, תאכלו), וגם את זה לא יכולים לקיים, וצריכים לזכור את דברי חכמינו הקדושים (תנחומא בראשית) כבוד שבת עדיף מאלף תעניות, ולהרבות באכילה ושתיה ובכל מיני תענוגים, וכן הבעל דבר מנסה להכניס מחלוקת בבית בשבת חס ושלום, כדי לסתור השלום בית ולבטל העונג שבת, כי עיקר זמן השלום והעונה הוא בשבת קודש, ולכן צריכין להיות חכם גדול, ולשמור מאד על השלום והאהבה בבית בשבת קודש, וצריכין לזכור את דברי הזוהר (תיקונים תיקון מ"ח פ"ה:) על הפסוק (שמות ל"ה) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, דא אש הכעס, ולשמור עצמו מכל מיני כעס וקפידות בשבת קודש, ומסופר בגמרא (גיטין נ"ב:)

שהשטן מצוי בבתי ישראל בערב שבת קודש בין השמשות, לגרום כעס ומחלוקת בבית חס ושלום, וצריכין לשמור מאד שלא להיתפס ברשתו, והיה בית אחד שהיה מחלוקת בכל ערב שבת קודש, ובא רבי מאיר וישב שם שלש שבועות, ושמר מאד על השלום, עד ששמעו קול השטן בוכה ואומר, ווי לי שהוציא רבי מאיר אותי מן הבית הזה, ולכן צריכים לשמור מאד על השלום והאהבה בשבת קודש, ואז יהיה לו שלום ואהבה כל השבוע כולה.

והנה קדושת שבת הוא כל כך גבוה, עד שצריכים לחכות ולצפות עליה כל השבוע, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מכילתא יתרו) זכור את יום השבת לקדשו, זכרהו מאחד בשבת, שכבר מיום ראשון צריכין לחכות על שבת קודש, ועל שם זה אנחנו מונין את ששת ימי המעשה לשבת, כמו שאומרים לפני שיר של יום, היום יום ראשון בשבת, היום יום שני בשבת וכו' (כמובא ברמב"ן על התורה שמות כ' פסוק ח'), כי צריכין לצפות על שבת קדוש כל ששת ימי המעשה, ואז כל הששה ימים נכללים בשבת קודש, וכמו שפירש החתם סופר זי"ע את מאמרם חכמינו הקדושים (שבת קי"ח). עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות, עשה שבתך תימשך גם לימי החול, ואז לא תצטרך לבריות, כי יהיה לך שפע גדול כל השבוע, וכן מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ב') שצריכין להמשיך השמחה של שבת לששת ימי המעשה, והנה כשמגיע אדם אל שבת קודש בכיסופים ורצונות כאלו, אזי השבת קודש מאיר אצלו באור נורא ונפלא מאד, ובוודאי יהיה נמשך עליו השפעות גדולות בכל השבוע הבאה, שזה מרומז בדברי חכמינו הקדושים (שבת קי"ח): אלמלא משמרינן ישראל שתי

שבתות כהלכתן מיד נגאלין, כי אם זוכין לשמור שבת אחת בשמחה ובדביקות כזאת, עד שכבר מצפים ומייחלים על שבת השנית, שזהו "שתי שבתות", אזי מיד נגאלין מכל הצרות, וזוכין לשפע קודש ברוחניות בגשמיות, ולכן אשרי מי ששומר שבת בשמחה ובאהבה, ומתענג בה בכל מיני תענוג, כי אז יזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, ועולמו יראה בחייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את מצות שמיטה, שהיא כדוגמת שבת, וכמו שכתוב (ויקרא כ"ה) כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושנתה הארץ שבת לה, כי כמו ששמירת שבת מכניס באדם אור האמונה, ומשפיע עליו כל מיני השפעות טובות בששת ימי המעשה, כן שמירת שמיטה אחר כל שש שנים, מכניס באדם אור האמונה, ומשפיע עליו שפע קודש לכל השנים כולם, שזהו (שם) והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לך ולעבדיך ולאמתך וגו', ש"שבת הארץ", שהיא מצות שמיטה, ישפיע לך ולכל בני ביתך אוכל בשפע גדול, ולא יחסר לך שום דבר כלל, וכמו בשבת קודש אסור לדאוג על הוצאת שבת, רק לקנות בשפע גדול, ולסמוך באמונה פשוטה על השם יתברך, שהבטיח "לוו עלי ואני פורע", כן בשנת השמיטה אסור לדאוג כלל על שמיטת הארץ, רק לסמוך על האמונה הקדושה בה' יתברך, שלא יחסר לו שום דבר כלל, ואדרבה יקבל שפע בכפל כפליים, וכמו שכתוב (שם) וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסוף תבואתינו, וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית, ועשת את התבואה לשלש השנים, ומובא בספר הקדוש "נועם אלימלך" (פרשת בהר) בשם אחיו הקדוש

הרבי רבי זושא מהאנאפולי זי"ע, שהפסוק מלמד אותנו לימוד נפלא בענין האמונה, שאם אין אדם שואל שום שאלות, ואינו דואג פן יחסר לו כלום בשנת השמיטה, רק סומך על האמונה בה' לבד, אזי בוודאי לא יחסר לו כלום, ויקבל שפע גדול בכפל כפליים, כי צינור השפע של הקדוש ברוך הוא פתוח תמיד, ויהיה נשפע עליו שפע גדול, אבל אפילו אם לא יזכה אדם לאמונה ברורה ומזוככת כל כך, וישאל "מה נאכל בשנה השביעית הן לא נודע ולא נאסוף את תבואתינו", וידאג קצת מאיפוא יהיה לו פרנסה בשמיטה, אפילו אז, "וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים", שהקדוש ברוך הוא יצוה לפתוח צינור חדש של ברכה, ולא יחסר לו שום דבר כלל, כי אם שומרים את שנת השמיטה כהלכתה, ונמנעים מעבודת הארץ, זהו ממש כדוגמת שמירת שבת קודש, שנשפע על האדם כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות.

והנה על פי זה גם מובן מאד, למה דייקא בתוך מצות שמיטה ויובל, נצטוו כמה פעמים על אונאת ממון חבירו, וכמו שכתוב (פסוק י"ד) וכי תמכרו ממכר לעמיתך וגו' אל תונו איש את אחיו, וכן (פסוק י"ז) ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלקיך וגו', ויש להבין למה דייקא בתוך מצות שמיטה ויובל נצטווינו כמה פעמים על זה, ומהו הקשר ביניהם? אבל על פי הנ"ל מובן מאד, כי עיקר ההבחנה של אדם, אם הוא סומך על האמונה הקדושה בענין פרנסתו, הוא אצל ממון חבירו, אם הוא נזהר בתכלית הזהירות לא לנגוע בממון חבירו ולקחת פרוטה שאינו שלו, כי מי שדבוק באור האמונה, ויודע שכל פרנסתו מהשם יתברך לבד, הוא שמח בחלקו תמיד, ואינו נוגע בפרוטה

שאינו שלו, ולכן שפיר קשור מצות אונאת ממון לקדושת שמטה, כי זה תלוי בזה, ועל כן ש'מה ב'חלקו ת'מיד ראשי תיבות שב"ת, כי זהו סימן והוכחה על קדושת שבת, ועל קדושת שמטה, כשנזהר בתכלית הזהירות מלנגוע בממון חבירו, וסמוך עצמו על השם יתברך לבד, והשם יתברך יזכינו להמשיך עלינו קדושת שבת קודש באמת, ונזכה לכל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות, עדי נזכה לראות בגאולתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.